

Т. З. Чаргазія,  
аспірант, асистент кафедри "Економіка підприємств",  
Донбаська національна академія будівництва і архітектури

## АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ МІСТА

**Проаналізовані підходи до оцінки рівня інвестиційної активності територіальних утворень. Визначено, що різні підходи можуть давати відмінні результати рівня інвестиційної активності. Запропоновано інтегральний показник оцінки рівня інвестиційної активності в економіці міста, що буде побудований на основі індексів і в комплексі врахує різні прояви інвестиційної активності в економіці міста.**

**Analyzed approaches to assess the level of investment activity of territorial units. Determined that different approaches can give excellent results, level of investment activity. A integral assessment of degrees of investment activity in the economy of the city that will be constructed on the basis of indices and together take into account different manifestations of investment activity in the economy of the city.**

*Ключові слова: інвестиційна активність, економіка міста, основні засоби, інвестиційна політика.*

### ВСТУП

Однією із значних проблем економіки України є високий ступінь зносу основних засобів, рівень якого за останні 10 років значно підвищився і в 2009 році досяг рівня 60,0% [1]. Рівень зносу основних засобів Донецької області також високий, рівень даного показника в 2009 році дорівнює 63,4% [2].

Проблему високого зносу основних засобів намагаються вирішувати на рівні економіки міста органи місцевого самоврядування, використовуючи різні інструменти для залучення інвестицій в основні засоби міста (документально-правове забезпечення інвестиційної політики міста, формування і розвиток інфраструктури, регулювання ділової активності та ін.).

Про результативність інвестиційної політики місцевих органів влади свідчить рівень інвестиційної активності в економіці міста.

У теорії і практиці інвестиційних процесів відома низка методологічних підходів до визначення рівня інвестиційної активності територіальних утворень (країни, регіону), але на рівні економіки міста питання визначення рівня інвестиційної активності потребує подальших досліджень.

### ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є проведення аналізу різних підходів до оцінки рівня інвестиційної активності територіальних утворень та їх адаптація до рівня економіки міста, визначення найбільш оптимального з них.

### РЕЗУЛЬТАТИ

До табл. 1 зведемо різні підходи до оцінки рівня інвестиційної активності територіальних утворень адаптовані до економіки міста.

Проведемо розрахунок рівня інвестиційної активності в економіці міста Макіївка (Донецька область) в розрізі її внутріміських районів на основі наявних методичних підходів та порівняємо отримані результати.

1. Рівень інтенсивності інвестиційних процесів (інвестиційної активності) як темп зміни обсягів інвестицій в основний капітал ( $I_{ot}$ ) таблиця 2 (рис. 1).

На основі результатів розрахунку індексу інвестицій в основний капітал ( $I_{ot}$ ) визначено, що інтенсивність інвестиційних процесів в цілому у місті Макіївка значно скорочується в 2005 та 2008 роках.

Проаналізувавши рівень даного показника в розрізі районів, визначено, що в 2005 році на фоні загального

**Таблиця 1. Підходи до оцінки інвестиційної активності територіальних утворень адаптовані до рівня економіки міста**

№ з/п	Показник	Формула розрахунку	Розглядався в роботах
1	2	3	4
1.	Темп зміни обсягів інвестицій в основний капітал ( $I_{a1}$ )	$I_{a1} = I_t$ $I_t$ – темп зміни інвестицій, %	В. С. Будякова [3], Р. Н. Зарипової [4], М. М. Ковальова [5]
2.	Середньодушовий обсяг інвестицій в основний капітал ( $I_{a2}$ )	$I_{a2} = \frac{I_{ок}}{Ч}$ $I_{ок}$ – інвестиції в основний капітал, тис.грн.; $Ч$ – чисельність наявного населення територіального утворення, тис.осіб.	В. С. Будякова [3], Р. Н. Зарипової [4], М. М. Ковальова [5]
3.	Об'єднання середньодушового обсягу інвестицій та темпів його зміни як багатомірної середньої, що складається з стандартизованих індексів середньодушового обсягу інвестицій та темпів його зміни ( $I_{a3}$ )	$I_{a3} = \left( \frac{\frac{I_{дн}^{р-н}}{I_{дн}^{р-н}} + \frac{I_{степ}^{р-н}}{I_{степ}^{р-н}} \times 2}{3} \right)$ $I_{дн}^{р-н}$ та $I_{степ}^{р-н}$ – інвестиції на душу населення в районі ( $р-н$ ) та в місті ( $м$ ), тис.грн./тис.осіб; $I_{степ}^{р-н}$ та $I_{степ}^{р-н}$ – темп роста інвестицій в районі ( $р-н$ ) та в місті ( $м$ ), %; 2 – коефіцієнт ваги, що враховує тісноту зв'язку між інвестиційною привабливістю та темпом зміни інвестицій в основний капітал.	І. Гришиної [6], Р. Н. Зарипової [4]
4.	Багатомірна середня п'яти територіальних індексів ( $I_{a4}$ ) (з них $I_{юк}$ ; $I_{мі}$ ; $I_{кю}$ ; $I_{пбо}$ беруться в розрахунку на одного мешканця міста. Запропоновано розрахувати за 7 років та п'ятий елемент $I_{пюк}$ )	$I_{a4} = \frac{I_{юк} + I_{мі} + I_{кю} + I_{пбо} + I_{пюк}}{5}$ $I_{юк}$ – територіальний індекс обсягу інвестицій в основний капітал; $I_{мі}$ – територіальний індекс обсягу прямих іноземних інвестицій; $I_{кю}$ – територіальний індекс кількості інвестиційних установ (фондових бірж, інвестиційних компаній і фондів та ін.); $I_{пбо}$ – територіальний індекс потужності будівельних організацій; $I_{пюк}$ – темп динаміки інвестицій за 2003-2009 рр.	Г. Підгрушного [7]
5.	Об'єднання показників стану і функціонування основних засобів ( $I_{a5}$ ) (середньо геометрична усереднена індексів: капіталоемності, відтворення і зносу)	$I_{a5} = \sqrt[3]{\frac{I_{ок}}{Д_{реал.прод}} \times \frac{\Phi_в}{\Phi_н} \times \frac{\Phi_в}{\Phi_з}}$ $I_{ок}$ – загальна сума інвестицій, направлених в основний капітал за всіма джерелами, тис.грн.; $Д_{реал.прод}$ – дохід (виручка) від реалізації продукції, тис.грн.; $\Phi_в$ – вартість введених фондів, тис.грн.; $\Phi_н$ – наявність основних засобів, тис.грн. $\Phi_з$ – розрахункова величина зносу основних засобів, тис.грн.	Л.С. Валінурової [8], І.К. Міроненко [9], Р. Н. Зарипової [4]
6.	Як співвідношення обсягу засобів, спрямованих на модифікацію і удосконалення майна до суми необоротних активів ( $I_{a6}$ )	$I_{a6} = \frac{НБ + ДФІ + ІН}{НА}$ НБ – незавершене будівництво; ДФІ – довгострокові фінансові інвестиції; ІН – інвестиційна нерухомість; НА – необоротні активи.	Р. Н. Зарипової [4]
7.	Ресурсний підхід ( $I_{a7}$ )	$I_{a7} = \frac{I_i}{IR_i}$ $I_i$ – обсяг фактично здійснених інвестицій;	Р. Н. Заріпова [4], М. М. Ковальова [5]

ної картини інвестиційної активності в місті і призводить до ігнорування реальних масштабів інвестиційних процесів в районах.

2. Коефіцієнт інвестиційної активності як середньодушовий обсяг інвестицій. В деяких роботах при розрахунку даного показника за основу береться чисельність всього наявного населення територіального утворення [5], а в деяких — чисельність зайнятого населення [4] або середньооблікового складу працівників [3]. Абсолютні значення розрахунку даного показника на основі різної чисельності децю відрізняються, але тенденція зміни отриманих результатів за всіма трьома варіантами співпадає. Розглянемо в даній роботі перший варіант (на основі чисельності всього наявного населення).

Результати розрахунку інвестицій в основний капітал на одного мешканця також відображають загальне скорочення інвестиційної активності в 2005 та 2008 роках (табл. 3; рис. 2).

Із загальної сукупності досліджуваних районів зворотною тенденцією змін показника виділяються Червоногвардійський (як і при показнику  $I_{a7}$ ), до якого приєднався Кіровський (що ніяк не можна простежити на основі показника

скорочення інвестицій в основний капітал в Червоногвардійському районі спостерігалось дуже ризьке підвищення індексу інвестицій в основний капітал. У всіх інших районах та в цілому по місту темп зміни інвестицій в основний капітал не досяг рівня попереднього року.

У 2008 році в цілому по місту Макіївка і за всіма її внутріміськими районами спостерігалось зниження динаміки інвестицій в основний капітал.

Індекс інвестицій в основний капітал, окрім того, знижується у 2009 році у таких районах, як Центрально-Міський, Гірницький та Советський.

Використання тільки показника темпів інвестицій в основний капітал ( $I_{a7}$ ) не може відобразити повноцін-

$I_{a7}$ ), інвестиційна активність даних районів, на відміну від інших, в 2005 році підвищилась.

Так, якщо темп зміни інвестицій в основний капітал ( $I_{a7}$ ) в 2008 році знижувався за всіма районами, то за результатами розрахунку інвестицій в основний капітал на одного мешканця ( $I_{a2}$ ) за Центрально-Міським та Гірницьким районами підвищились (чого не було видно при аналізі динаміки інвестицій в основний капітал  $I_{a7}$ ).

В 2009 році спостерігається скорочення даного показника в Гірницькому (як і при розрахунку  $I_{a7}$ ) та Советському районах (при розрахунку  $I_{a7}$  — ще і Центрально-Міський). У даному році в середньому на одного мешканця міста Макіївка приходиться 3 533,6 грн. інве-

стицій в основний капітал. Найбільше інвестицій на одного мешканця приходиться в Кіровському районі (7 345 тис. грн./тис. осіб), друге місце посідає Центрально-Міський (5 964,6 тис. грн./тис. осіб), третє — Гірницький (885,4 тис. грн./тис. осіб), четверте — Червоногвардійський (358,5 тис. грн./тис. осіб) і останнє Советський (336,9 тис. грн./тис. осіб).

Внутріміські райони, як і будь-які інші територіальні одиниці, мають відмінну галузеву структуру економіки, в деяких з них більше підприємств капіталомістких галузей (ПЕК, металургія), а в деяких, навпаки, (підприємства легкої, харчової промисловості). Відповідно в першій групі районів заздалегідь більші об'ємні показники, ніж в останніх. Даний показник залежить від галузевої спеціалізації і, використовуючи тільки його, не можна говорити про адекватну оцінку рівня інвестиційної активності декількох районів з різною галузевою спеціалізацією.

3. Методика, заснована на синтезі показників інвестування на душу населення і темпів зростання інвестицій. За результатами розрахунку даного показника також спостерігається зниження інтенсивності інвестиційних процесів у 2005 та 2008 роках (табл. 4; рис. 3).

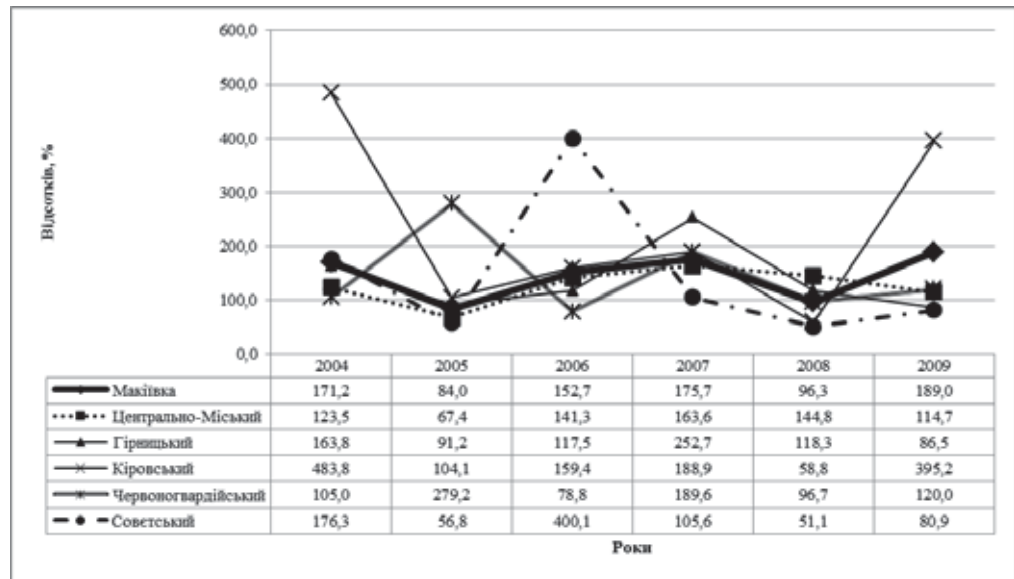
У розрізі районів результати здебільшого співпадають з раніш розрахованими показниками. На фоні загально скорочення інвестиційної активності в 2005 році динаміка даного показника підвищується в Червоногвардійському районі (як і при  $I_{a1}$  та  $I_{a2}$ ), хоча в попередньо розрахованих показниках рівень інвестиційної активності підвищувався і в Кіровському районі.

У 2008 році спостерігається скорочення інвестиційної активності за всіма районами, окрім Центрально-Міського.

Хоча при розрахунку показника  $I_{a1}$  видно, що темп зростання інвестицій в основний капітал в 2008 році в порівнянні із по-

**Таблиця 2. Темпи зростання (зниження) обсягів інвестицій в основний капітал ( $I_{a1}$ ), % (ланцюгові темпи зростання)**

№ з/п	Показник	Роки						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<b>Макіївка, в тому числі за районами</b>		-	171,2	84,0	152,7	175,7	96,3	189,0
1.	Центрально-Міський	-	123,5	67,4	141,3	163,6	144,8	114,7
2.	Гірницький	-	163,8	91,2	117,5	252,7	118,3	86,5
3.	Кіровський	-	483,8	104,1	159,4	188,9	58,8	395,2
4.	Червоногвардійський	-	105,0	279,2	78,8	189,6	96,7	120,0
5.	Советський	-	176,3	56,8	400,1	105,6	51,1	80,9



**Рис. 1. Темпи зростання (зниження) інвестицій в основний капітал ( $I_{a1}$ ), % (до попереднього року)**

переднім періодом скоротився з рівня 163,6% в 2007 році до рівня 144,8%, але даному показнику присвоєно ваговий коефіцієнт 2, що значно вплинув на результат розрахунку; при цьому середньодушовий обсяг інвестицій в основний капітал  $I_{a2}$  також підвищився з рівня 3 562,4 тис. грн./тис. осіб в 2007 році до рівня 5 172,3 тис. грн./тис. осіб в 2008.

На основі отриманих результатів, можна стверджу-

**Таблиця 3. Результати розрахунку середньодушового обсягу інвестицій ( $I_{a2}$ ), тис. грн./тис. осіб**

№ з/п	Показник	Роки						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<b>Макіївка, в тому числі за районами</b>		477,9	826,4	700,8	1 078,9	1 911,8	1 856,6	3 533,6
1.	Центрально-Міський	1 821,1	2 261,2	1 533,7	2 172,1	3 562,4	5 172,3	5 964,6
2.	Гірницький	181,1	300,9	278,8	331,7	848,6	1 015,4	885,4
3.	Кіровський	200,4	975,8	1 020,3	1 640,3	3 120,1	1 848,7	7 346,0
4.	Червоногвардійський	66,2	70,2	198,4	156,3	302,2	296,1	358,5
5.	Советський	179,7	322,5	185,3	748,0	800,2	412,6	336,9

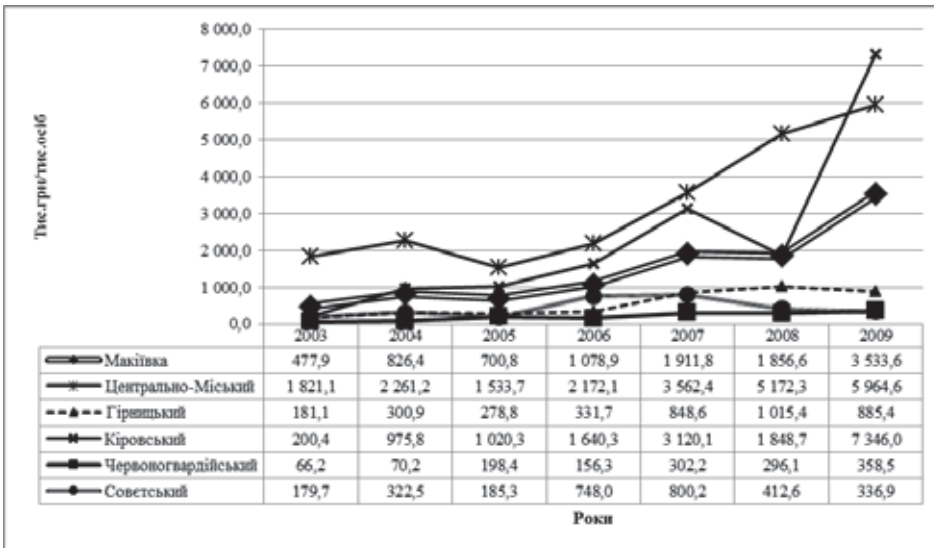


Рис. 2. Середньодушовий обсяг інвестицій, ( $I_{a2}$ )

Таблиця 4. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a3}$

№ з/п	Показник	Роки						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Макіївка, в тому числі за районами		-	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
1.	Центрально-Міський	-	1,39	0,88	1,43	2,07	2,65	2,85
2.	Гірницький	-	0,76	0,47	0,59	1,33	0,87	0,69
3.	Кіровський	-	2,28	0,82	1,28	1,99	0,97	4,50
4.	Червоногвардійський	-	0,44	1,17	0,37	0,86	0,50	0,61
5.	Советський	-	0,82	0,30	1,86	0,73	0,37	0,45

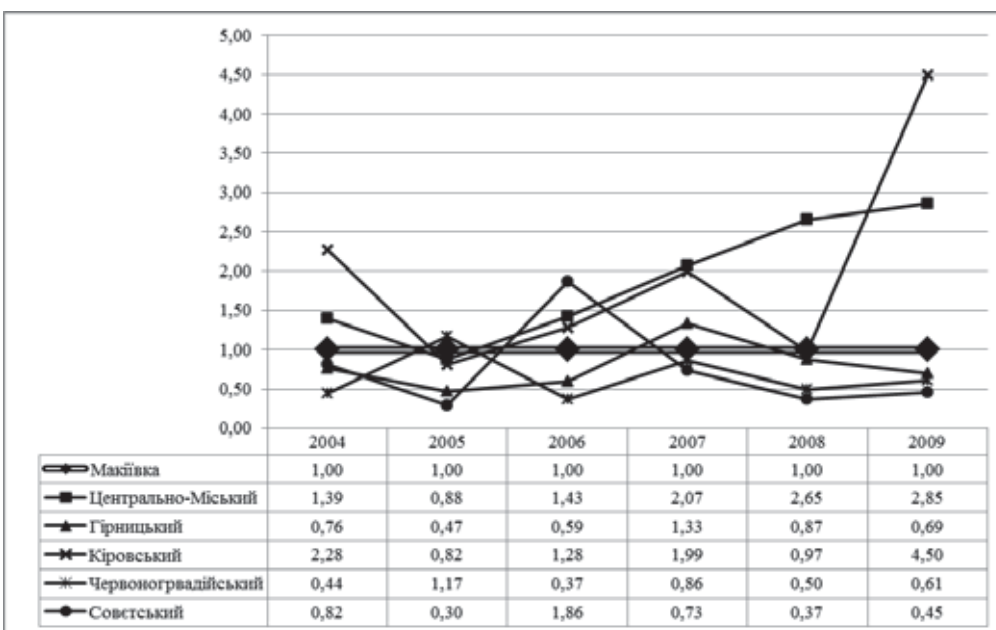


Рис. 3. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a3}$

вати що інвестиційні процеси в Центрально-Міському та Кіровському районах мають стабільно високий інтенсивність, в останніх районах — низький, не враховуючи одиничних випадків за окремі роки, що пов'язано із реалізацією окремих інвестиційних проектів в рамках ТПР.

Перевагою даного підходу є простота розрахунку, але було би доцільно доповнити його складовими, що характеризують інші прояви інвестиційної активності.

4. Вітчизняні вчені-географи [7] пропонують визначати рівень інвестиційної активності міста як інтегральний показник — середня величина п'яти територіальних індексів (табл.1, пункт.5). Але інформація щодо обсягу прямих іноземних інвестицій в розрізі районів відсутня, тому даний показник розраховано як середня з чотирьох територіальних індексів.

На основі даного підходу визначено, що інвестиційна активність м. Макіївка знижується в 2005 та 2008 році, що співпадає з тенденцією результатів розрахунку за попередньо розглянутими підходами оцінки інвестиційної активності.

Є деякі відмінності у результатах розрахунку рівня інвестиційної активності в розрізі районів. Так, в 2005 році спостерігається скорочення інвестиційної активності за всіма районами, окрім Червоногвардійського (як і при розрахунку показників  $I_{a1}$ ,  $I_{a2}$  та  $I_{a3}$ ).

У 2008 році зниження інвестиційної активності спостерігається за всіма абсолютно районами міста, як і за результатами розрахунку  $I_{a1}$ .

У даному підході, поряд із темпом зміни обсягів інвестицій в основний капітал, враховуються такі складові, як кількість інституцій фон-

дового ринку, потужність будівельних організацій, тобто враховуються різні аспекти інвестиційних процесів у місті, але є можливість їх доповнити.

5. Існує підхід щодо кількісного визначення рівня інвестиційної активності скрізь призму стану і функціонування основних засобів у економіці. На основі отриманих результатів необхідно відмітити скорочення інвестиційної активності в 2005 та 2008 роках і за результатами розрахунку показника  $I_{a5}$  (табл. 6; рис. 5).

Досліджуючи зміни даного показника за районами, ми бачимо його зростання в 2005 році в Гірницькому (попередньо розраховані показники не відображали зростання рівня інвестиційної активності в даному районі) та Кіровському районах (як і при розрахунку  $I_{a2}$ ).

Відповідно в 2008 році спостерігається зростання даного показника в Центрально-Міському районі (як і за результатами розрахунку показників  $I_{a2}$  та  $I_{a3}$ ).

Використовуючи тільки даний підхід, оцінка рівня інвестиційної активності обмежується процесом відтворення основних засобів і не враховує інших проявів інвестиційного процесу.

6. Необхідно відзначити ще один підхід, запропонований Федеральною службою Росії з фінансового оздоровлення та банкрутства [4]. Даний показник характеризує інвестиційну активність і визначає обсяг коштів, направлених суб'єктами підприємницької діяльності на модифікацію і удосконалення власності та на фінансові вкладення у інші підприємства. Невиправдано низькі або надто високі значення даного показника свідчать про помилки в стратегії розвитку підприємства або недостатній контроль власника за її діяльністю.

Таблиця 5. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a4}$

№ з/п	Роки	Роки						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Макіївка, в тому числі за районами		-	1,2	1,0	1,1	1,2	1,0	1,2
1.	Центрально-Міський	-	0,41	0,26	0,44	0,50	0,43	0,34
2.	Гірницький	-	0,43	0,25	0,31	0,65	0,33	0,24
3.	Кіровський	-	1,24	0,29	0,43	0,51	0,17	1,08
4.	Червоногвардійський	-	0,27	0,70	0,20	0,48	0,25	0,31
5.	Советський	-	0,44	0,14	1,00	0,27	0,14	0,21

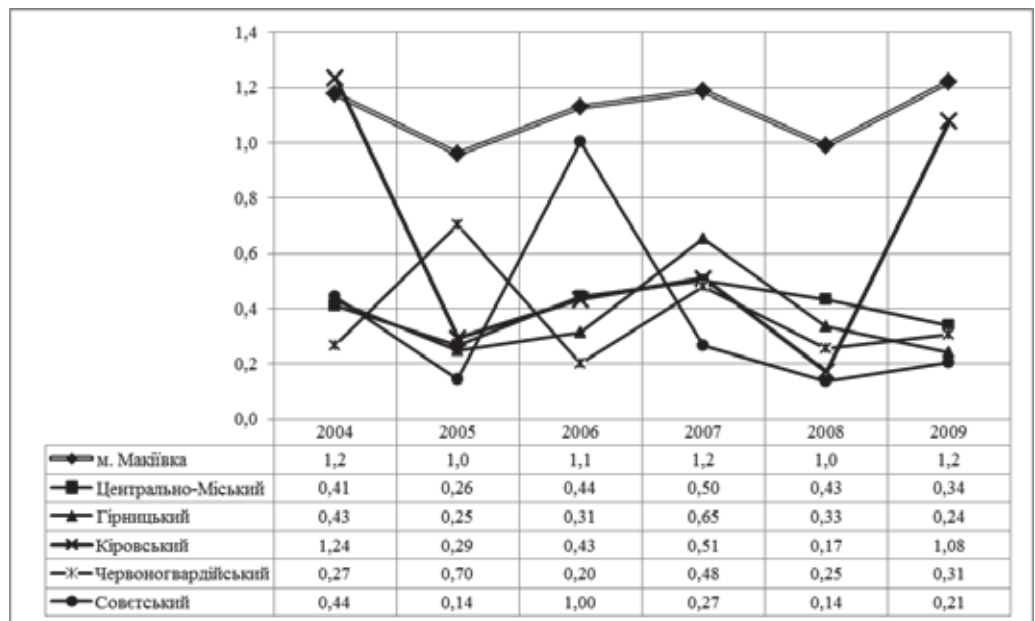


Рис. 4. Коефіцієнт інвестиційної активності  $I_{a4}$  в розрізі районів міста Макіївка

Таблиця 6. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a5}$  міста Макіївка

№ з/п	Показник	Роки						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Макіївка усього, в тому числі за районами		0,11	0,12	0,11	0,14	0,21	0,12	0,23
1.	Центрально-Міський	0,19	0,23	0,15	0,20	0,27	0,30	0,30
2.	Гірницький	0,10	0,06	0,12	0,15	0,13	0,12	0,09
3.	Кіровський	0,03	0,09	0,10	0,12	0,28	0,06	0,28
4.	Червоногвардійський	0,12	0,08	0,06	0,09	0,10	0,08	0,12
5.	Советський	0,17	0,10	0,06	0,33	0,20	0,12	0,08

Можливість оцінки інвестиційної активності з двох позицій — галузевої та територіальної — є основною перевагою даного підходу.

Розрахувавши на основі даного підходу показники інвестиційної активності, було отримано такі результати (табл.7; рис. 6): рівень інвестиційної активності в місті

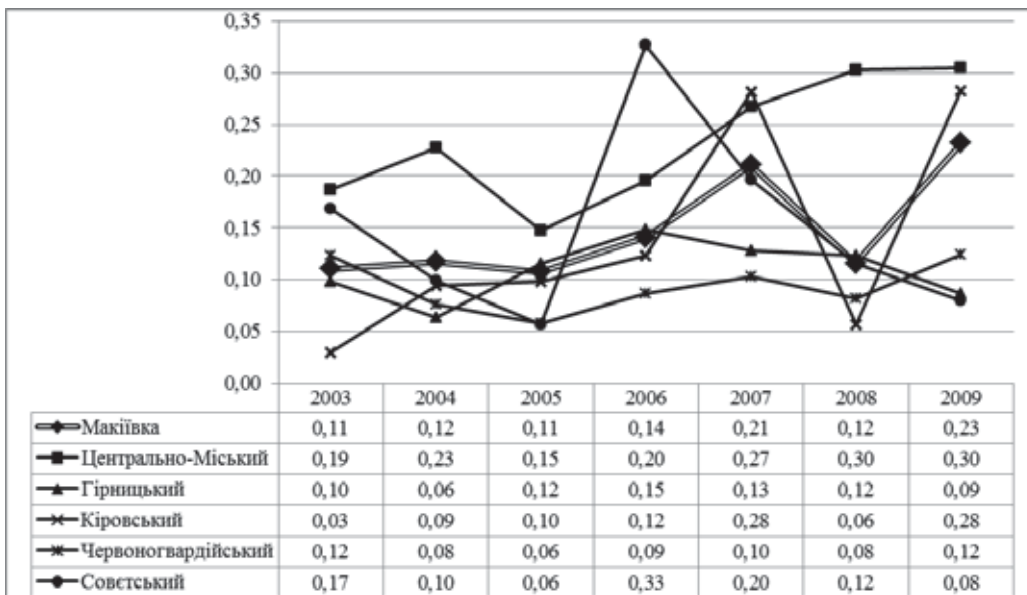


Рис. 5. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a5}$

Таблиця 7. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a6}$  міста Макіївка

№ з/п	Показник	Роки						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Макіївка усього, в тому числі за районами		0,29	0,30	0,28	0,27	0,20	0,27	0,21
1.	Центрально-Міський	0,21	0,22	0,22	0,19	0,17	0,18	0,14
2.	Гірницький	0,08	0,07	0,06	0,18	0,19	0,24	0,19
3.	Кіровський	0,56	0,68	0,57	0,50	0,30	0,35	0,26
4.	Червоногвардійський	0,02	0,02	0,03	0,04	0,07	0,18	0,19
5.	Советський	0,003	0,02	0,12	0,06	0,04	0,05	0,04

Макіївка в 2005 році також скорочується, але в 2008 році, на відміну від результатів за всіма іншими підходами, інвестиційна активність зростає з рівня 0,20 до 0,27.

Розрахунок рівня інвестиційної активності на основі ресурсного підходу неможливий на рівні міста в зв'язку із відсутністю статистичної інформації необхідного характеру.

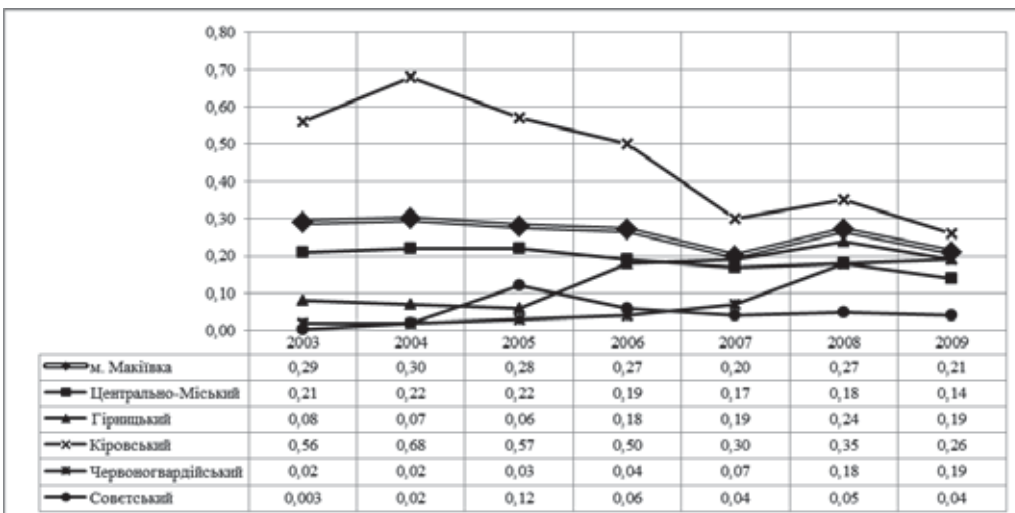


Рис. 6. Результати розрахунку коефіцієнта інвестиційної активності  $I_{a6}$

Що стосується інвестиційної активності за районами, то в 2005 році при загальноміському скороченні інвестиційної активності, зворотній процес спостерігався в Червоногвардійському (як і за результатами  $I_{a1}$ ,  $I_{a2}$ ,  $I_{a3}$ ,  $I_{a4}$ ) та Советському районах (чого не можна було виявити за іншими підходами).

У 2008 році спостерігалось підвищення у всіх районах (за всіма раніше розрахованими показниками спостерігалось зниження), що можна пояснити значним (на 224%) підвищенням обсягів незавершеного будівництва в даному році як наслідок кризових явищ в економіці, що значно підвищило показник даного показника і загальний результат.

Приходимо до висновку, що даний підхід відображає реальну картину інвестиційної активності за нормальних умов функціонування економіки, але не може бути використаний при оцінці інвестиційної активності економіки в роки кризових явищ.

7. Ресурсний підхід. Розрахунок рівня інвестиційної активності на основі ресурсного підходу неможливий на рівні міста в зв'язку із відсутністю статистичної інформації необхідного характеру.

До даного підходу в результаті своїх досліджень інвестиційної активності приходять такі російські вчені, як Н.І. Клімова, Р.Н. Заріпова [4] та білоруські вчені М.М. Ковальов та А.А. Шашко [5].

Зведемо результати, отримані за різними підходами оцінки рівня інвестиційної активності, до табл. 8 та проаналізуємо їх.

Виходячи з отриманих результатів, необхідно відзначити що протягом 7-ми

досліджуваних років в 2005 та 2008 років спостерігається скорочення рівня інвестиційної активності за всіма показниками, крім 6, що розраховується як співвідношення обсягу засобів спрямованих на модифікацію і удосконалення майна до суми необоротних активів, за даним показником в 2008 році рівень інвестиційної активності підвищився. Але в розрізі районів спостерігається значне відхилення між результатами отриманими за різними підходами, про що наочно свідчать результати зведені до табл. 8.

Бажається доцільним визначати рівень інвестиційної активності в економіці міста на основі використання інтегрального показника, який в комплексі врахує різні прояви інвестиційної активності на даному рівні.

**ВИСНОВКИ**

Проаналізувавши різні підходи до оцінки інвестиційної активності територіальних утворень, було визначено, що в основному дані підходи характеризують один або декілька проявів інвестиційного процесу (середньодушовий обсяг або темпи зміни інвестицій в основний капітал, відтворення основних засобів), або є такими що не можна використати для оцінки на рівні міста та його районів, у зв'язку із відсутністю достатнього обсягу інформації в розрізі міста (ресурсний підхід). Комплексний підхід, представлений вченими-географами, можна доповнити індексами, що характеризують не освітлені, в даному підході, сторони інвестиційних процесів в місті (реалізація інвестиційного потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності міста, процес відтворення основних засобів).

З метою визначення найбільш реальної картини інвестиційної активності на рівні економіки міста, пропонується розрахувати інтегральний показник інвестиційної активності міста в розрізі внутріміських районів та видів економічної діяльності.

**Література:**

1. Державний комітет статистики України. Розділ "Наявність і стан основних засобів за 2009 рік". Офіційний веб-сайт [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Головне управління статистики у Донецькій області. Розділ "Наявність і стан основних засобів за 2009 рік". Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.donetskstat.gov.ua/statinform/invest\\_i\\_bud16.php?dn=1209](http://www.donetskstat.gov.ua/statinform/invest_i_bud16.php?dn=1209)
3. Будяков В. Є. Методи підвищення інвестиційної

**Таблиця 8. Визначення рівня інвестиційної активності в економіці міста за різними підходами**

№ п/п	Підхід до оцінки інвестиційної активності	Зміни в розрізі:			
		міста		внутрішньоміських районів	
		2005	2008	2005	2008
1	2	3	4	5	6
1.	Темп зміни обсягів інвестицій в основний капітал ( $I_{a1}$ )	Зниження	Зниження	Зниження, <u>окрім</u> Червоногвардійського	Зниження
2.	Середньодушовий обсяг інвестицій в основний капітал ( $I_{a2}$ )	Зниження	Зниження	Зниження, <u>окрім</u> Червоногвардійського, Кіровського	Зниження, <u>окрім</u> Центрально-Міського, Гірницького
3.	Багатомірна середня з стандартизованих індексів середньодушового обсягу інвестицій та темпів його зміни ( $I_{a3}$ )	Зниження	Зниження	Зниження <u>окрім</u> Червоногвардійського	Зниження <u>окрім</u> Центрально-Міського
4.	Багатомірна середня п'яти територіальних індексів ( $I_{a4}$ )	Зниження	Зниження	Зниження, <u>окрім</u> Червоногвардійського	Зниження
5.	Стан і функціонування основних засобів ( $I_{a5}$ ).	Зниження	Зниження	Зниження, <u>окрім</u> Гірницького, Кіровського	Зниження, <u>окрім</u> Центрально-Міський
6.	Співвідношення обсягу засобів, спрямованих на модифікацію і удосконалення майна і фінансових вкладень в інші підприємства до суми необоротних активів ( $I_{a6}$ ).	Зниження	Підвищення	Зниження, <u>окрім</u> Червоногвардійського, Советського	Підвищення

активності у регіоні: дис. ...кандидата економ. наук: 08.00.05 / Будяков В.Є. — Д., 2008. — 181 с.

4. Зарипова Р. Н. Инвестиционная активность в регионе: дис. ... кандидата эконом.наук: 08.00.05 / Зарипова Р.Н. — Уфа, 2004. — 143 с.

5. Ковалев М., Шашко А. Инвестиционная активность в регионах республики Беларусь и пути ее повышения [електронний ресурс] // Вестник ассоциации белорусских банков (АББ). — 2009. — №2 (502). — С. 8—27. — Режим доступу до журналу: [www.bsu.by/sm.aspx?guid=49583](http://www.bsu.by/sm.aspx?guid=49583)

6. Комплексная оценка инвестиционной привлекательности и инвестиционной активности российских регионов: методика определения и анализ взаимосвязей / Гришина И., Шахназаров А., Ройзман И. // Инвестиции в России. — 2001. — № 4. — С. 5—16.

7. Підгрушний Г., Качаєв Ю. Вплив інвестиційних чинників на соціально-економічний розвиток міст різних функціонально-господарських типів [електронний ресурс] // Досвід та перспективи розвитку міст України (зб. наук, праць). — 2009. — № 15. — С. 79—87. — Режим доступу: [www.nbuv.gov.ua/portal/natural/dprmu/2009.../6\\_Pidgrushnii\\_Kachaev.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/dprmu/2009.../6_Pidgrushnii_Kachaev.pdf)

8. Валинурова Л.С. Инвестирование: учебник [для студ. высш. учебн. завед.] / Л.С. Валинурова, О.Б. Казакова. — М.: Волтерс Клувер, 2010. — 448 с.

9. Мироненко И.К. О системе критериев инвестиционной активности, спроса и границ эффективности инвестиций в основной капитал // Банки и банковское дело Башкортостана. — 1997. — № 26. — С. 5—8.

*Стаття надійшла до редакції 27.07.2011 р.*